

פורסם באתר הגבורה, מארס 2013

**מעשה אבות סימן לבנים
קרובי משפחה בעלי צל"שים – עדכון מארס 2013**

עפר דרורי

offerd@gmail.com

"מעשה אבות סימן לבנים", פתגם זה מבוסס על בראשית רבה (מדרש אגדה לספר בראשית) מח: "אמר לו הקדוש ברוך הוא [לאברהם]: שב! אתה סימן לבניך!". כלומר, מה שקרה לאבות – יקרה גם לבנים, במשך כל הדורות הבאים. הבנים חוזרים ויחזרו על מעשי אבותיהם.

אף שמעשה אבות סימן לבנים, בכל הקשור לגבורה בשדה הקרב, מקרים אלה נדירים ביותר ככל שהדבר נוגע להענקת צל"שים ועיטורים. מתוך אוכלוסיה של כשש מאות אלף תושבים עם קום המדינה ועד היום כאשר אוכלוסיית ישראל עומדת על כשמונה מיליון בני אדם היקף מקבלי הצל"שים והעיטורים הוא קטן ביותר וניתן להגיד שהוא אף מזערי. הסיכוי שבני משפחה אחת יקבלו צל"שים הוא קטן ונדיר ביותר מסיבות שונות: הסבירות הנמוכה שבני אותה משפחה לאורך דורות יהיו ביחידות לוחמות, עיתוי השרות הצבאי של בני המשפחה יהיה בתקופת מלחמות בהם מוענקים בדרך כלל צל"שים וגם שאירוע ההצטיינות שנעשה יוכר ע"י צה"ל ככזה הראוי לצל"ש. מכאן שמציאת קרובי משפחה בעלי צל"שים ועיטורים מעניינת ויכולה לספק מניעים למחקר בתחום החינוך, תורשה ועוד.

המקרים הידועים לי של שני צל"שים לבני משפחה אחת הם:

קשרי משפחה מסוג אב ובן:

1. עפר אבידב ושאל אבידב

עפר אבידב קיבל את עיטור המופת במלחמת ששת הימים ובנו שאל אבידב קיבל את צל"ש אלוף בשנת 1996.

עפר אבידב: ביום ה-5 ביוני 1967, באזור כפר שן, נפגע זחל"ם תחת אש אויב. סג"ם עופר אבידב פינה את הפצועים ודאג לחבישתם. הוא ארגן כוח מתוך שני ג'יפי סיור וצוות טנק שנפגע, טהר את הבתים בסביבה מאויב, דאג לפינוי הפצועים לתחנת האיסוף הגדודית וכך הציל את חייהם.

שאל אבידב: סרן אבידב שאל בהיותו מפקד פלוגת טנקים, פיקד על חיפוי חי"ר במבצע "חובק עולם" בגזרת ג'יבל סוג'וד שנקלע לקרב קשה וארוך. במהלך הקרב הצטיין שאל בירי יעיל ומדויק לעבר האויב, תוך סיכון עצמי גבוה. גם לאחר שאזלה התחמושת והגיע טנק נוסף עבר שאל לפקד מתוך הטנק השני ולא הפסיק את הסיוע לכוח שהיה במצוקה. זמן קצר לאחר מכן התנדב סרן שאל לפקד על פלוגת טנקים בגזרת רכס עלי טהר. כוח טנקים וחי"ר נקלעו לקרב אל מול כוח אויב מהחיזבאלה הסתערו מספר פעמים והרגו ארבעה מחבלים. גם באירוע זה פעל סרן אבידב תוך גילוי מנהיגות כושר פיקוד וחתיירה למגע. בשתי התקריות הללו ולאורך כל התעסוקה המבצעית הפגין סרן אבידב כושר מנהיגות ופיקוד, דבקות במטרה, יוזמה וסיכון אישי לנוכח פני אויב.

שאול אבידב

עפר אבידב

2. עמי מורג ועידן מורג

עמי מורג קיבל את עיטור המופת במלחמת יום הכיפורים בנו עידן מורג קיבל את עיטור המופת במלחמת לבנון השנייה.

עמי מורג: עם פרוץ מלחמת יום הכיפורים שימש סא"ל עמי מורג כ-מג"ד טנקים שנלחם בסיני. ב-9 אוק' 1973 השתתף גדודו בקרבות הבלימה מול איסמעיליה, בקרב על "חמוטל". לאחר שהשמיד כ-16 טנקים ומאות אנשי-חי"ר - נפגעו כ-15 טנקים של הגדוד מטילי נ"ט ו"בזוקות", ורבים מהלוחמים נפצעו. טנק ה-מג"ד נפגע אף הוא, וכל אנשי-צוותו נפצעו. לאחר שקיבל אישור לסגת מ"חמוטל", נשאר סא"ל עמי מורג אחרון, לסריקת שטח. הוא עצמו פינה את אחרוני הפצועים תחת אש כבדה של האויב - של טילים, "בזוקות" וארטילריה - ואגב סיכון אישי רב. במשך כל ימי-הלחימה גילה אומץ-לב, קור-רוח, כושר-מנהיגות מעולה ודאגה רבה לפקודיו.

עידן מורג: בתאריך כ"ג בתמוז התשס"ו (19 ביולי 2006) שימש סרן עידן מורג, מפקד כוח מאולתר של שלושה טנקים, ככוח החילוץ של יחידת "מגלן" אשר ביצעה סריקות במרחב רכס שקד. משנתקל הכוח, פרץ סרן מורג לתוך שטח לבנון בשעות אור יום, כדי לחלץ את נפגעי. בעת חציית שדה מוקשים עלה הטנק שלו על מוקש, פרס זחל, והטען נפצע. הוא העביר את הפיקוד על הטנק הפגוע למפקד אחר, רץ בשדה המוקשים ותפס פיקוד על טנק אחר, מסוג מרכבה סימן 4, שהיה זר לו. סרן מורג התקדם תחת אש נ"ט כבדה ואפקטיבית לעבר הכוח שנתקל. הוא הצליח לחבור לכוח ולחלץ לאחר שלושה פצועים והרוג. משחילץ סרן מורג את הנפגעים, מיהר לחזור למרחב הלחימה ולהשתלב בקרב. בהמשך הלחימה, במרחב שקד-עייתרון, סיכן עצמו סרן מורג ומשך אליו אש נ"ט על-מנת לחשוף את חוליות הנ"ט, ובכך תרם תרומה מובהקת לנטרול איום הנ"ט במרחב זה. הוא המשיך להוביל את התקדמות חטיבה 7 למרחב שקיף א-נימל כשהוא עוקף כוחות אחרים שלא הצליחו לפרוץ את הציר. סרן עידן מורג הראה במעשיו רוח לחימה, מנהיגות, אומץ לב ויוזמה.

עידן מורג

עמי מורג

קשרי משפחה מסוג אחים:

1. אביגדור קהלני ועמנואל קהלני ז"ל

אביגדור קהלני זכה בעיטור המופת במלחמת ששת הימים ובעיטור הגבורה במלחמת יום הכיפורים, אחיו עמנואל קהלני ז"ל זכה בעיטור המופת במלחמת יום הכיפורים.

אביגדור קהלני במלחמת ששת הימים: ביום ה-5 ביוני 1967, פקד סגן אביגדור קהלני על פלוגת טנקים. במהלך הלחימה על מערכי חן-יוניס, רפיח, שיד וזוד ואל גירדי הסתער בראש פלוגתו. כאשר נפגע הטנק שלו בפגיעה ישירה, החליף טנק והמשיך בלחימה. בהמשך הקרב על מערך אל גירדי נפגע ונפצע אנושות.

אביגדור קהלני במלחמת יום הכיפורים: סא"ל אביגדור קהלני פיקד על גדוד-טנקים בקרבות מלחמת יום הכיפורים ברמת-הגולן. במשך 4 ימי-הבלימה, עד 9 אוק' 1973, פעל בגזרת קונטרה וחר חרמונית. ב-9 אוק' 1973 גדל מספר המפקדים והטנקים שנפגעו ברמת-הגולן, וחלק מהעמדות נכבשו על-ידי האויב הסורי, שהגיע למרחק של עשרות מטרים בלבד מכוחותינו. סא"ל אביגדור קהלני נשלח מאזור אחר של הגזרה עם קומץ טנקים, להחליף יחידה אשר נלחמה כל הלילה ונאלצה למלא תחמושת ולהתארגן מחדש. הוא מונה למפקד הגזרה, והוטל עליו לפקד על שארית הטנקים שנותרו באזור. סא"ל קהלני נע בראש הכוח, כשהוא נתקל ב-4 טנקים סוריים, ממרחק של כמה עשרות מטרים, והשמידם. אז ארגן את כל הטנקים שנשארו בגזרה ואשר היו שייכים ליחידות שונות וזאת תוך לחץ רצוף והתקדמות כוח סורי בעדיפות מכרעת. סא"ל קהלני, בכושר מנהיגותו ואישיותו, נתן דוגמה אישית לחייליו, שהיו על סף שבירה. הוא הסתער ראשון, עם עוד אחד מהמפקדים הכפופים לו, על האויב הסורי. הכוח כולו נע אחריהם והצליח לכבוש מחדש את העמדות הסוריות השולטות, שהיו עמדות-מפתח לגזרה כולה. לאחר כיבושן של עמדות הירי מחדש - הושמד הכוח הסורי, שמנה עשרות טנקים, וההתקפה האחרונה על רמת הגולן נשברה. במעשיו אלה מנע את פריצת החזית בגזרה הצפונית של רמת-הגולן. סא"ל קהלני גילה מנהיגות מופלאה וגבורה אישית בקרב קשה ומסובך, אשר תוצאותיו שינו את פני המערכה ברמת-הגולן.

עמנואל קהלני ז"ל: ביום 9 באוקטובר 1973 תקף הגדוד שסמל עמנואל קהלני ז"ל נמנה עמו את היעד "חמוטל", בגזרה המרכזית שבחזית סיני. במהלך הקרב נפגע מפקד הטנק שסמל עמנואל קהלני ז"ל היה בו טען-קשר, וסמל עמנואל קהלני ז"ל נטל לידיו את הפיקוד על הטנק. בנהלו קרב מטווח קצר הצליח להשמיד עוד 3 טנקי אויב, כשהוא ממלא כמה תפקידים במקביל: הוא טען את התותח ואף טיווח אותו לעבר האויב. בפגיעה השנייה שספג הטנק נפגע ונהרג. במעשיו אלה גילה אומץ-לב, קור-רוח, כושר-מנהיגות ודבקות במשימה למופת.

עמנואל קהלני

אביגדור קהלני

2. שמואל גונן גורדיש ויואל גונן גורדיש

שמואל גונן גורדיש זכה בעיטור העוז במבצע קדש ואחיו יואל גונן גורדיש זכה בעיטור המופת במלחמת ששת הימים.

שמואל גורדיש: בעת הקרב ליד אבו-עגילה, נפצע סרן שמואל גורדיש בידו פצע קשה. למרות פצעו, שלפי דברי הרופא גרם לו סבל רב, המשיך לפקד ועשה מספר ניסיונות לחלץ טנק שנשאר

בשטח. לעת ערב, בשכונת-הקרוב, נכנסה פלוגתו להגנה ולמרות זאת לא נאות לעזבה. סרן שמואל גורודיש החליט להישאר עם פלוגתו גם לאחר שהרופא אמר לו שעלולים להיגרם לו סיבוכים בהמשך הזמן. כך המשיך סרן שמואל גורודיש לנוע עם פלוגתו ונכנס למחרת לקרב נוסף. רק לאחר 24 שעות פונה לבית חולים, שהה בו מספר שעות וחזר שוב לפלוגתו.

יואל גונן : במלחמת ששת הימים לחם רס"ן יואל גונן כקצין אג"ם של חטיבת שריון. בתוקף תפקידו פקד רס"ן יואל גונן על המפקדה העיקרית, אותה הפעיל במספר מקרים ככוח משוריין, לצורך השמדת אויב, כמפורט להלן : א. טיהר והשמיד מערך נ"ט לפני מערך שיד זווז. ב. לאחר הפריצה דרך מערך שיד זווז, ארגן את המפקדה במקום, שהותקפה משך הלילה ע"י כוחות אויב ובפעולה נמרצת השמיד כוחות אלה. ג. בעת המעבר במערך ביר חמה נתקל באש, הסתער בראש חלק מן המפקדה והשמיד כוח אויב.

יואל גונן

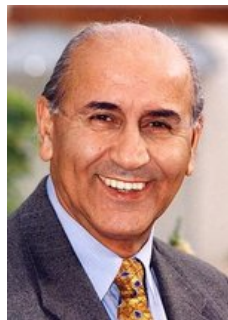

שמואל גורודיש

3. **נחמיה כהן ואליעזר (צ'יטה) כהן**
נחמיה כהן זכה בארבע צל"שים ובעיטור המופת בתקופה שבין מבצע קדש למלחמת ששת הימים. אליעזר (צ'יטה) כהן זכה בעיטור המופת באותה תקופה.

נחמיה כהן : נחמיה כהן ז"ל ביצע מספר פעמים משימות מיוחדות בתנאים קשים, אשר תרמו להגברת הביטחון בהיותו בסיירת מטכ"ל.

אליעזר (צ'יטה) כהן : על חלקו בהנחתת כוחות סיירת מטכ"ל בשנת 1965 במצרים.

אליעזר כהן

נחמיה כהן

4. **גדעון שקדי ובוני שקדי**
גדעון שקדי קיבל את עיטור המופת בשנת 1968 אחיו בוני שקדי קיבל את עיטור העוז במלחמת יום הכיפורים.

גדעון שקדי : בליל ה-25-26 בפברואר 1969, בבקעת הירדן ע"י גשר עבדאללה היה סמל גדעון שקדי מפקד משמר צה"ל שנתקל באויב. במטחי האש הראשונים נפצע סמל גדעון שקדי בידו,

בגופו וברגליו ויחד עמו נפגעו עוד 2 מאנשיו. תחת אש האויב, ובעוד מוצבי אויב נוספים מצטרפים אל האש, לא איבד סמל גדעון שקדי, אף לרגע אחד, את השליטה על אנשיו. למרות שהיה פצוע ירה בנשקו ובנשק שלקח מפקודיו והפעיל את פקודיו כדי לחפות על חבישת הנפגעים. סמל גדעון שקדי שמר על קור רוחו ווידא את פינוי כל אנשיו מהשטח, לפני שהוא עצמו הועבר לטיפול רפואי.

בועז שקדי : במהלך קרבות מלחמת יום הכיפורים חדר סרן בועז שקדי לנמל פורט-סעיד, המוגן היטב על-ידי האויב. למרות סיורי השומרים ועל-אף פצצות-העומק שהוטלו למים, הצליח סרן בועז שקדי למלא את משימתו, הוא פגע בכלי שיט של האויב. הוא ביצע משימתו למרות קשיים רבים נוספים, בהם נתקל. במעשהו זה גילה אומץ-לב רב, קור-רוח ודבקות במשימה.

גדעון שקדי

קשרי משפחה מסוג דודים

1. ישראל שינדלר ואברהם שניר שינדלר

ישראל שינדלר בעל עיטור העוז ממלחמת ששת הימים ואחיינו אברהם שניר שינדלר ז"ל שקיבל את צל"ש הרמטכ"ל במלחמת יום הכיפורים

ישראל שינדלר : תיאור המעשה : ביום ה-6 ביוני 1967, ליד חומת ירושלים, נפגעו רבים מאנשי הכוח מאש חזקה. רב"ט ישראל שינדלר השתייך לכוח, שיצא לחלץ פצועים. הוא פינה פצוע אחד תחת אש, חזר לשטח שהיה נתון לאש ומצא פצוע אחר שבגדיו בערו. הוא כיבה את האש בידי ונכווה. תוך כדי טיפול נפגע הפצוע מכדור ונהרג. רב"ט ישראל שינדלר קפץ מהכביש לעומק 7 מטר, נקע את רגלו, אך הגיע בכוחות עצמו לנקודת פינוי נפגעים. ישראל שינדלר נהרג במלחמת יום הכיפורים.

אברהם שניר שינדלר : סגן אברהם שניר ז"ל שימש קצין-סיוע ארטילרי בגדוד-טנקים, שהשתתף בקרבות הבלימה ברמת-הגולן ובפריצה לתוך שטח סוריה. משך כל הלחימה היה בטנקים הראשונים של הגדוד וגילה אומץ-לב ותושיה. במסירות רבה ניסה לארגן סוללות ארטילריה לגדוד, והיה קופץ מהטנק תחת אש ארטילרית כבדה כדי למדוד אזימות מדויק למטרות בשטח. סגן אברהם שניר ז"ל נהרג בקרב על מזרעת בית-ג'אן. במעשיו אלה גילה סגן אברהם שניר ז"ל אומץ-לב, קור-רוח ומסירות. אברהם שניר שינדלר נהרג במלחמת יום הכיפורים.

אברהם שניר שינדלר

ישראל שינדלר

2. יהודה דובדבני ומשה תמיר

יהודה דובדבני בעל עיטור המופת ממלחמת יום הכיפורים ואחיינו משה תמיר בעל צל"ש אלוף בתקופת האינתיפאדה.

יהודה דובדבני: תיאור המעשה: במלחמת יום הכיפורים השתתף רס"ן יהודה דובדבני בקרבות "החוה" הסינית". הוא קיבל פיקוד על פלוגה שמפקדה נהרג ושאר הקצינים נפגעו. מצב הפלוגה היה קשה, היו נפגעים רבים בשטח שהיה נתון לאש האויב מטווחים קצרים. רס"ן יהודה דובדבני החל מארגן את חילוץ הפלוגה, תוך שהוא מפנה בעצמו נפגעים ועוסק בניהול האש. הוא נשאר אחרון בשטח לוודא כי כל הנפגעים פונו. במעשיו אלה הוכיח רס"ן יהודה דובדבני אומץ-לב, קור-רוח ודבקות במשימה למופת.

משה (צ'יקו) תמיר: תאור המעשה: בתקופת פיקודו על יחידת "אגוז" (1998) יזם הוביל ופיקד על מספר רב של מבצעים שבוצעו באיזור הביטחון ומחוצה לו. בפיקוד על היחידה גילה רמה מקצועית, מבצעית נורמטיבית הראויים לציון. סא"ל תמיר משה השתתף אישית במרבית הפעילות במהלכה פגעה היחידה והרגה חיילי אויב וזאת מבלי שהיו הרוגים לכוחותינו.

משה (צ'יקו) תמיר

יהודה דובדבני

3. רפאל ישעיה וגדעון ישעיה

סרן רפאל ישעיה בעל עיטור המופת ממלחמת ששת הימים ואחיינו סג"ם גדעון ישעיה בעל צל"ש האלוף מ 1982.

רפאל ישעיה: תיאור המעשה: בימים שבין ה-5 ל-7 ביוני 1967, ב-ירושלים, שימש סרן רפאל ישעיה מ"פ טנקים. הוא פרץ דרך שדה מוקשים לבית-ספר לשוטרים, והשתתף בלחימה וכיבוש השטח הבנוי עד שער שכם. במשך הקרבות שימש דוגמא אישית למפקדי הטנקים וחיילי פלוגתו בהפעילו את טנק ה-מ"פ בעמדות קדומניות ובגוף גלוי מעל דופן הטנק תחת אש אויב. כאשר נפגע הטנק שלו מאש אויב, נפגעה מערכת הקשר, ובכדי לפקד על הטנקים, התרוצץ בין הטנקים תחת אש והפגזה, והמשיך לפקד, לכוון את הטנקים ולהיות בקשר עם כח חי"ר. בליל ה-7 ביוני 1967, נפצע סרן רפאל ישעיה מרסיסים בצווארו ובעינו, הטנק שלו התהפך והצוות נפצע אך נחלץ וחזר ל-חפ"ק החטיבה. הוא פונה לבית חולים וכעבור שעותיים חזר והמשיך לפקד על פלוגתו עד גמר כיבוש רמת הגולן. על מעשה זה הוענק לו: עיטור המופת ניסן תשל"ג אפריל 1973, דוד אלעזר, רב אלוף, ראש המטה הכללי.

גדעון ישעיה: סיפור המעשה (נוסח לא רשמי): סג"ם גדעון ישעיה שימש כמפקד מחלקה בבאלי"ש. ב-14 בדצמבר 1982, בבסיס בניצנים פיקח על אימון זריקת רימון שביצעו הטירונים תחת פיקודו. כשאחד הטירונים שמת רימון חי בקרבת מקום, הוא הצליח לזנק עליו, הצמידו לפינת העמדה, וגונן עליו בגופו. במהלך פעולתו נפצע קל. על גילוי קור רוח, תושייה, הקרבה והתנהגות למופת, הוענק לישעיה צל"ש אלוף מטעם מפקד גיסות השריון. משה בר כוכבא, אלוף מפקד גייסות שריון יולי 1983

גדעון ישעיה

רפאל ישעיה

קשרי משפחה מסוג גיסיים

1. משה פלסר ודוד שפירא

סמל משה פלסר הוא גיסו של רס"ן דוד שפירא, שניהם קיבלו צל"ש אלוף, שניהם על פגיעה במחבלים בעת שהיו בחופשה, שניהם ע"י מפקד פיקוד צפון ומשך הזמן בין הענקת שני הצל"שים פחות מחודשיים.

משה פלסר: תיאור המעשה: בתאריך כ"א בסיוון תשס"ח (02.07.2008), החייל משה פלסר בהיותו בחופשת רגילה, כשהיה לבוש בבגדים אזרחיים, הבחין לפתע בטרקטור המבצע פיגוע דריסה ברח' יפו בירושלים. החייל, בהיותו רכוב על אופניו, ואחר כך בריצה, התקרב ככל שניתן לעבר הטרקטור המפגע. בשלב בו נהג הטרקטור התעלף, נתקע הטרקטור במעקה בטון ונעצר. מאבטח שהיה במקום מטפס על הטרקטור עם אקדח שלוף, סמל פלסר מטפס אחריו. המאבטח נכנס לתוך תא הנהג של הטרקטור, רכון לכיוון המחבל עם אקדח ולא יורה. בשלב זה, מגיע שוטר נוסף ומטפס על הטרקטור. נהג הטרקטור מתעורר מעלפנו וממשיך בנסיעה. סמל פלסר והשוטר נופלים אחורה מהטרקטור, מתעשתים ועולים שוב. הטרקטור ממשיך בנסיעתו ודורס אזרח נוסף. החייל שולף את אקדחו של המאבטח ומעל ראשו יורה במחבל 4 יריות בראשו ובכך מסיים את האירוע.

דוד שפירא: תיאור המעשה: בראש חודש אדר ב התשס"ח (6 במרץ 2008), שמע רס"ן שפירא פיצוצים ויריות קרובים מאוד מרחוב המסוך לביתו. לרגע חשב שמדובר באירועי פורים, אולם עם התגברות הזעקות הקשות מהרחוב הבין שמדובר בארוע פח"ע. רס"ן שפירא הרכיב את נשקו ורץ לכיוון האירוע. בכניסה לבניין ישיבת "מרכז הרב" עצרו אותו השוטרים, ואמרו לו כי מדובר באירוע קשה, והפצירו בו להמתין לכוחות המיוחדים שהוזעקו למקום. על אף זאת, וחרף אי הודאות באשר למספר המחבלים החמושים המעורבים והאמל"ח שהם עלולים לשאת עימם החליט רס"ן שפירא להיכנס לבניין. הוא רץ לעבר הספרייה, מקום הישמע הירי, משהגיע לדלת הכניסה הציץ פנימה, זיהה את המחבל חמוש ועומד בצד לדלת, ירה אינסטנקטיבית בעמידה במחבל וירי נוסף לנטרול. בתוך זמן קצר הרג רס"ן שפירא את המחבל החמוש היחידי ששהה בבניין.

דוד שפירא

משה פלסר

קשרי משפחה של סב ונכד

1. קיים מקרה אחד בו סב קיבל צלי"ש וגם נכדו.

סיכום

עד כה איתרתי קשרי משפחה בין מקבלי צלי"שים ועיטורים עפ"י הפירוט:
שני זוגות של אבות ובנים, ארבעה זוגות אחים שזכו לעיטורים וצלי"שים, שלושה זוגות דודים, זוג אחד של
גיסים ומקרה אחד של סב ונכד

אשמח לקבל מידע על קשרים נוספים שבוודאי קיימים אבל לא מוכרים. נא לפנות ל
gvuratem@gmail.com